

Met de trein naar een zee van ijs

Precies honderd jaar geleden vonden de eerste Olympische Winterspelen plaats in **Chamonix-Mont Blanc**. Dat wordt gevierd met nieuwe gondels naar de grootste gletsjer van Frankrijk. Het avontuur begint met een nostalgisch bergtreintje.

tekst Louël de Jong

FOTO MAX
COQUARD

1 IMPOSANTE TREINRIT Naar 1913 meter

De rode trein die vanuit Chamonix-Mont Blanc (kortweg Chamonix) naar bergstation Montenvers rijdt, is ouder dan de Olympische Winterspelen, 115 jaar om precies te zijn. In 1909 werd de tandradbaan geopend. Feestelijk, maar de inwoners van het bergstadje waren sceptisch. Het spoor zou de vallei ontsieren en gevolgen hebben voor het werk van berggidsen en muilezeldrijvers. Het kwam allemaal goed. De Montenvers-trein werd een grote trekpleister. Oorspronkelijk met stoomlocomotief, nu is er een elektrische trein met retrorijtuigen en houten banken. Eén ding bleef hetzelfde: het tandwiel dat zich in het middelste spoor vastgrijpt om te kunnen klimmen.

De rit van een klein half uur is wondermooi. Eerst langs ski-weiden en chalets, daarna langs dennenbossen en steile rotswanden. Dan maakt de trein een bocht en doemt er een imposant, besneeuwd hooggebergte op, hét moment dat alle reizigers naar hun telefoon grijpen voor een foto. Grilpige pieken en de Mer de Glace-gletsjer kondigen eindstation Montenvers aan. Tickets: [montblancnaturalresort.com](https://www.montblancnaturalresort.com)

Om de ijszee te zien, moet je nu in de diepte kijken

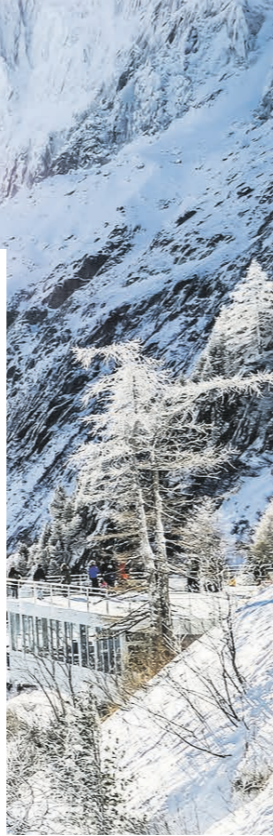
FOTO LOUËL DE JONG

2 MONTENVERS Ijsgrot in het hart van de gletsjer

Het zicht vanaf het Montenvers-platform is adembenemend. Puntige bergreuzen als Aiguille du Dru (*aiguille* betekent 'naald') schitteren in de winterzon. Eerlijk is eerlijk, de zeven kilometer lange gletsjer ligt verder weg dan verwacht. Oude foto's op het perron laten zien hoe de 'zee van ijs' in 1949 nog tot vlak onder het platform kwam. Nu moet je in de diepte kijken.

De Franse president Macron stond hier in februari 2020 om met wetenschappers de sterk geslonken Mer de Glace te bekijken. Het smelten van de grootste gletsjer van Frankrijk noemde hij het onomstotelijke bewijs van de opwarming van de aarde.

De ijsmassa is van dichtbij te zien. Je kunt zelfs naar het hart ervan. Sinds 1946 wordt elk jaar een ijsgrot uitgehakt, steeds opnieuw omdat de ijsmassa jaarlijks zo'n zeventig meter verschuift. Vanaf begin februari brengen gloednieuwe gondels je tot aan de gletsjer, waarna je door koude gangen loopt, tussen eeuwenoud, blauw ijs.

Sinds 1946 wordt ieder jaar een ijsgrot uitgehakt.

2024: NIEUW BEGIN VOOR MONTENVERS

Er was al een kabelbaan van het Montenvers-platform naar de ijsgrot, maar bij het eindpunt wachtte nog een trap van zo'n 500 treden. Dat is verleden tijd. Vanaf februari brengen nieuwe gondels bezoekers tot aan de gletsjer. De gondels zijn ook bestemd voor skiërs van ski-gebied Aiguille du Midi. In december volgt de opening van het Glaciorium, een nieuw informatiecentrum over gletsjers en het (veranderende) klimaat.

3 HOTEL OP EENZAME HOOGTE Voor de eerste alpinisten

De serveerster van hotel-restaurant Le Refuge du Montenvers komt nog eens aan tafel om in onze pan te roeren. Dit is de meest idyllische plek waar ik ooit kaasfondue heb gegeten. Het interieur is van donker hout, kleine ramen bieden zicht op besneeuwde pieken, aan de wand hangen oude foto's van pioniers die vanaf deze plek op expeditie gingen. Nog steeds overnachten hier wandelaars en alpinisten, vertelt de receptioniste. Zoals het groepje klimmers dat vandaag met het ochtendgloren vertrok.

Naast de oorspronkelijke berghut uit 1840 werd in 1880 dit stenen gebouw met rood-witte luiken neergezet. Een aantal jaar geleden kreeg het een makeover, maar de eenvoudige bergsfeer bleef. De hotelkamers zijn vernoemd naar beroemde logés, zoals schrijvers Victor Hugo en Alexandre Dumas. Ook zij werden aangetrokken door het uitzicht op de gletsjer en de stilte. Want als de laatste trein teruggaat naar Chamonix hoor je hier alleen het suizen van de wind.

Als de trein weg is, hoor je alleen nog de wind suizen

REFUGE DU MONTENVERS

Refuge du Montenvers is alleen te voet of per trein vanuit Chamonix bereikbaar. Het ligt op vijf minuten loopafstand van station Montenvers. [refugedumontenvers.com](https://www.refugedumontenvers.com)

4 CHAMONIX Van boerengehucht naar 100 jaar Winterspelen

Chamonix kreeg aanzien in 1786 dankzij de eerste beklimming van de Mont Blanc. Inwoner Jacques Balmat (1762-1834) bereikte de top vanuit het stadje, toen een boerengehucht, op 8 augustus van dat jaar. Vreselijke ontberingen doorstond hij. Zijn metgezel, dorpsdokter Paccard, werd tijdens de beklimming sneeuwblind en moest de afdaling met gesloten ogen maken. Maar er was dubbele winst: de 'witte berg' was eindelijk bedwongen én er was bewijs dat er geen kwa-de geesten rondwaarden in het hooggebergte – iets wat in de vallei werd gedacht en in sagen en legenden werd beweerd. Er kwam een standbeeld voor Balmat, Chamonix werd een befaamd oord. En zo werden hier de eerste Olympische Winterspelen gehouden, van 25 januari tot 5 februari 1924, met skiërs, bobsleeërs en langlaufers in knickerbockers en dikke truien. Het honderdjarige jubileum wordt deze winter gevierd. Nostalgische affiches sieren de straten, er zijn (sport-) evenementen en nieuwe gondels zoeven naar de gletsjer.

'Hij praat met de Berg zoals met de buurman'

Klimpioniers Balmat en Paccard. FOTO MAX COQUARD

5 A. DEN DOOLAARD Nederlander in Chamonix

'Alleen Jacques Balmat is anders. Wanneer hij het in huis te benauwd krijgt, loopt hij achter de stal om, en praat met de Berg, zoals een ander met zijn buurman.' Dit fragment komt uit *De grote verwildering* van schrijver en journalist A. den Doollaard (1901-1994). Een historische roman, over de eerste beklimming van de Mont Blanc door Balmat. Den Doollaard wist waarover hij schreef: hij beklom de Mont Blanc zeven keer. Als avonturier en bergliefhebber verbleef hij rond 1930 langere perioden in Chamonix. Aanvankelijk in een kamer in een pension met uitzicht op de ijsbaan, waarop hij naar eigen zeggen de beoogde Franse schaatskampioenen het Hollandse 'pootje-over' leerde. Later woonde hij met zijn eerste vrouw Daisy in een oude boerderij in Les Moussoux, een gehucht dat nu is ingelijfd door Chamonix. De donkere houten huizen liggen tegen de helling, het is niet ondenkbaar dat ook Den Doollaard vanaf zijn erf soms tegen de iconische berg sprak.

HOE KOM IK ER?

Het Franse Chamonix-Mont Blanc (1035 m) ligt aan de voet van de Mont-Blanc, in de Haute-Savoie, vlak bij de grens met Zwitserland en Italië. Neem vanuit Nederland de trein naar Parijs en stap over naar Genève ([nsinternational.com](https://www.nsinternational.com)). Ga dan met de bus naar Chamonix. De rit per touringcar kan bijvoorbeeld met Swiss Tours ([sts.ch](https://www.sts.ch)) en duurt 1 uur.

Er zijn veel wintersportmogelijkheden bij Chamonix-Mont Blanc, ook is het bergmassief rondom beroemd vanwege de vele bergkristallen die er worden gevonden. In het (pas gerenoveerde) Musée des Cristaux, achter de kerk, liggen de mooiste uitgesteld. [chamonix.com](https://www.chamonix.com)

